

KOHEZIJSKA POLITIKA EU V OBDOBJU 2014–2020

Usmerjanje naložb v ključne prednostne naloge za rast

V skladu z novo kohezijsko politiko morajo regije in države članice usmeriti naložbe EU v štiri ključna področja za gospodarsko rast in ustvarjanje delovnih mest:

- Raziskave in inovacije
- Informacijske in komunikacijske tehnologije (IKT)
- Povečanje konkurenčnosti malih in srednje velikih podjetij (MSP)
- Podpora za prehod na gospodarstvo z nizkimi emisijami ogljika

Prednostna naloga: podpora za prehod na gospodarstvo z nizkimi emisijami ogljika v vseh sektorjih

Zakaj je smiselno vlagati v prehod na gospodarstvo z nizkimi emisijami ogljika?

Zaradi izpolnjevanja ciljev EU v zvezi s podnebjem in energetiko se bo zmanjšala energetska odvisnost EU:

- do leta 2020:
 - zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov za 20%;
 - povečanje energetske učinkovitosti za 20%; in
 - zagotovitev, da se vsaj 20% porabljene energije proizvede iz obnovljivih virov.
- do leta 2050:
 - zmanjšanje emisij ogljika za 85–90%.

Zaradi izpolnjevanja teh ciljev se bodo zagotovile nove možnosti za gospodarski razvoj, saj se bodo podjetniške in razvojne dejavnosti usmerile tudi v nizkoogljicne tehnologije in ustvarjanje novih zelenih delovnih mest.

Kakšna je bila podpora kohezijske politike za prehod na gospodarstvo z nizkimi emisijami ogljika v obdobju 2007–2013?

Za ukrepe v zvezi s preходом na gospodarstvo z nizkimi emisijami, kot so ukrepi za obnovljivo energijo, energetska učinkovitost, čist mestni prevoz in kolesarske steze, je bilo iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) in Kohezijskega sklada namenjenih 18,5 milijarde EUR.

Kohezijska politika si bo v obdobju 2014–2020 prizadevala izpolniti tudi druge cilje.

Za naložbe v ukrepe, ki podpirajo prehod na gospodarstvo z nizkimi emisijami ogljika, bo namenjen naslednji minimalni delež sredstev vsake regije, dodeljenih iz ESRR:

- 20% v razvitejših regijah;
- 15% v regijah v prehodu; in
- 12% v manj razvitih regijah.

Tako se zagotovilo, da minimalna naložba iz ESRR za prehod na gospodarstvo z nizkimi emisijami ogljika v obdobju 2014–2020 znaša vsaj 23 milijard EUR, medtem ko se bodo iz Kohezijskega sklada zagotovile dodatne naložbe za ta prehod. Naložbe iz ESRR in Kohezijskega sklada bodo namenjene za naslednja področja:

večja uporaba obnovljive energije:

- Naložbe v proizvodnjo in distribucijo energije iz obnovljivih virov.
- Podpora za projekte v zvezi z večjo ozaveščenostjo ter večjo uporabo obnovljive energije v javnem in zasebnem sektorju.

manjša porabe energije:

- Zagotavljanje finančnih sredstev za spodbujanje večje energetske učinkovitosti in pametnega upravljanja z energijo v javni infrastrukturi, vključno z javnimi stavbami, v stanovanjskem sektorju in industrijskih objektih za proizvodnjo, da se zagotovi večja konkurenčnost, predvsem v malih in srednje velikih podjetjih.
- Zmanjševanje emisij iz prometa s podporo za razvoj novih tehnologij in spodbujanjem trajnostne multimodalne mobilnosti v mestih, vključno s spodbujanjem uporabe javnih prevoznih sredstev, kolesarjenja in hoje.

spodbujanje pametnih energetskih omrežij:

- Naložbe v pametna omrežja za distribucijo električne energije, ki omogočajo večjo energetsko učinkovitost.
- Vključevanje vedno večjih količin obnovljive energije v oskrbo.

spodbujanje celostnega pristopa k oblikovanju in izvajanju politike:

- Oblikovanje celostnih nizkoogljičnih strategij, predvsem za mestna območja, ki lahko vključujejo sisteme javne razsvetljave, trajnostno multimodalno mobilnost v mestih in pametna energetska omrežja.
- Spodbujanje raziskav, inovacij in nizkoogljičnih tehnologij.

Evropski socialni sklad bo prav tako podprl ukrepe za okrepitev sistemov izobraževanja in usposabljanja, ki so potrebni za prilagajanje spretnosti in znanja ter kvalifikacij delovne sile v sektorjih, povezanih s področjem energetike in okolja.

Nov strateški pristop

- Sredstva kohezijske politike so ključno orodje za pomoč državam članicam pri izpolnjevanju ciljev strategije „Evropa 2020“, vključno z glavnimi cilji v zvezi z obnovljivo energijo in energetsko učinkovitostjo. Države članice morajo oblikovati „nacionalne akcijske načrte za obnovljive vire energije“, ki določajo prednostne naloge za zagotavljanje večjega deleža obnovljive energije, in „nacionalne akcijske načrte za energijsko učinkovitost“, ki določajo prednostne naloge za doseganje večje energetske učinkovitosti; ti dve vrsti nacionalnih akcijskih načrtov so pomembna strateška podlaga za naložbe.
- Nova „direktiva o energetski učinkovitosti“ določa nadaljnjo strateško usmeritev. V skladu s to direktivo morajo države članice do aprila 2014 pripraviti dolgoročno strategijo za spodbujanje naložb v prenovi nacionalnega stavbnega fonda, vključno s politikami in ukrepi za spodbujanje stroškovno učinkovite temeljite prenove stavb. Te strategije bodo temelj za dejansko učinkovite naložbe kohezijske politike.
- V zvezi z raziskavami in inovacijami na področju nizkoogljičnih tehnologij si morajo države članice in regije prizadevati, da v celoti izkoristijo znanje, pridobljeno v okviru Evropskega „strateškega načrta za energetsko tehnologijo“ (načrt SET), s čimer bodo zagotovile hitrejši razvoj in razširitev stroškovno učinkovitih nizkoogljičnih tehnologij.